

Европейски омбудсман

El Defensor del Pueblo Europeo

Evropský veřejný ochránce práv

Den Europæiske Ombudsmand

Der Europäische Bürgerbeauftragte

Euroopa Ombudsman

Ο Ευρωπαϊκός Διαμεσολαβητής

The European Ombudsman

Le Médiateur européen

An tOmbudsman Eorpach

Il Mediatore europeo

Eiropas ombuds

Europos ombudsmenas

Az Európai Ombudsman

L-Ombudsman Ewropew

De Europese Ombudsman

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

O Provedor de Justiça Europeu

Ombudsmanul European

Európský ombudsman

Evropski varuh človekovih pravic

Euroopan oikeusasiamies

Europeiska ombudsmannen

■ Přehled

Evropský veřejný ochránce práv

2009

Vážení čtenáři,

VÍTÁM vás na stránkách publikace veřejného ochránce práv „Přehled za rok 2009“. Jsou v ní uvedeny nejdůležitější výsledky dosažené v minulém roce ve prospěch stěžovatelů a hlavní úkoly a příležitosti, které úřad čekají.

Důležitý rok pro veřejné ochránce práv

Rok 2009 byl rokem dvoustého výročí instituce veřejného ochránce práv a v červnu 2009 kolegové z celého světa toto výročí oslavili ve Stockholmu. Z pohledu evropského veřejného ochránce práv byl zahájením patnáctého roku činnosti úřadu. Rok 2009 byl také rokem ukončením mého prvního celého funkčního období v pozici veřejného ochránce práv. Věřím, že rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 20. ledna tohoto roku o mém znovuzvolení na druhé celé funkční období představuje potvrzení dobré práce, kterou tento úřad vykonával, a povzbuzením, abychom i nadále usilovali o otevřenější a zodpovědnější správu Evropské unie zaměřenou na službu občanům.

Vést tento úřad v této době je velice zajímavé. Jednou z hlavních priorit veřejného ochránce práv v následujících pěti letech bude pomáhat při zajišťování, aby EU svým občanům přinášela výhody slíbené v Lisabonské smlouvě. V této souvislosti budu podporovat zejména základní právo na řádnou správu, jak je stanoveno v Listině základních lidských práv Evropské unie. S ohledem na vysoký počet šetření z důvodu nedostatečné transparentnosti, která každým rokem vedu (v roce 2009 představují 36 % šetření), budu také trvat na dodržování základního práva na přístup k dokumentům. Zajistím také, aby občané znali své právo obrátit se na veřejného ochránce práv a předkládat petice Evropskému parlamentu a řádně ho využívali, aby mohli co nejlépe dosáhnout nápravy.

Dobrý rok z hlediska výsledků

Druhou prioritou veřejného ochránce práv bude posilovat vysokou kulturu služeb ve správě EU. Z odpovědí na mé dotazy je zřejmé, že instituce, orgány a jiné subjekty Unie již dodržují vysokou úroveň správní praxe. Ve více než polovině případů uzavřených v roce 2009 (56 %) přijal dotčený orgán smírné řešení nebo záležitost vyřešil. Pro srovnání, v roce 2008 to bylo 36 %. Celkem devět nejdůležitějších případů uvedených na následujících stranách slouží jako příklad nejlepších postupů při řešení stížností.

Jako reakce na systémové problémy v Evropské komisi, jako jsou včasnost plateb či přístup k dokumentům v případech porušení právních předpisů, byla z vlastního podnětu zahájena čtyři šetření. Veřejný ochránce práv řešil také celou řadu případů týkajících se důležitých zásad, jako je nutnost řádně pořizovat písemné podklady z příslušných zasedání a přezkumů. Také tyto případy jsou shrnuty v následující části.

Ačkoli v roce 2009 musel veřejný ochránce práv vznést kritické připomínky k institucím v 35 případech ve srovnání s 44 kritickými připomínkami v roce 2008 a 55 v roce 2007, je v této oblasti stále ještě prostor k dalšímu zlepšování. Za tímto účelem budu i nadále sledovat odpovědi institucí na kritické připomínky a další poznámky zveřejňováním každoroční studie na svých internetových stránkách.

Zvyšování kvality správy ve prospěch občanů je měřítkem všech kroků veřejného ochránce práv. Pokud jde o práci mého úřadu, jsem rád, že mohu oznámit, že doba potřebná na uzavření šetření klesla z průměrných třinácti měsíců v roce 2008 na devět měsíců v roce 2009. Naším cílem je zkrátit dobu potřebnou pro dosažení výsledků v šetřeních ještě více.

Rok intenzivní komunikace

Rok 2009 jsme zahájili spuštěním nových internetových stránek veřejného ochránce práv, které obsahují interaktivního průvodce jako pomocníka při hledání nejvhodnějšího orgánu, na který se obrátit se stížností. Tento průvodce je velmi úspěšný a během roku poskytl radu více než 26 000 lidí. Počet stížností podaných našemu úřadu klesl

Evropský veřejný ochránce práv šetří stížnosti týkající se nesprávného úředního postupu orgánů, institucí nebo jiných subjektů EU. Stížnost veřejnému ochránci práv může podat každý občan, obyvatel EU nebo podnik či sdružení v každém členském státě. Veřejný ochránce práv nabízí rychlé, pružné a bezplatné prostředky k řešení problémů se správou EU.

Další informace ve 23 úředních jazycích EU získáte na adrese <http://www.ombudsman.europa.eu>, kde naleznete i tento přehled, případy uvedené v této publikaci, jakož i úplnou výroční zprávu 2009 (dostupnou v anglickém znění od dubna 2010 a ve všech úředních jazycích od července 2010).

z 3 406 v roce 2008 na 3 098 v roce 2009, protože se více lidem daří najít správnou adresu napoprvé. Tento fakt je pro mě zdrojem velkého povzbuzení. Abychom tento trend dále posílili, urychlili jsme v průběhu roku spolupráci s dalšími informačními sítěmi a sítěmi pro řešení problémů, jako jsou Europe Direct a SOLVIT.

Vystupňovali jsme naše úsilí o oslovení potenciálních stěžovatelů organizováním různých akcí s nevládními organizacemi, zájmovými skupinami, podniky a expertními skupinami. Toto úsilí vedlo na základě obdržených stížností k nárůstu počtu zahájených šetření z 293 na 335. Z celkového počtu stížností vedoucích k šetření bylo 16 % předloženo společnostmi a sdruženími, a 84 % jednotlivci.

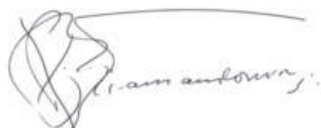
V téměř 80 % zaznamenaných případů jsme byli schopni stěžovateli pomoci tím, že jsme zahájili šetření případu, předali jej příslušnému subjektu nebo mu poradili, na koho se má obrátit. Přes 55 % případů spadalo do působnosti člena Evropské sítě veřejných ochránců práv, čímž se potvrdila potřeba dalšího posilování spolupráce mezi evropským veřejným ochráncem práv, národními a regionálními veřejnými ochránci práv a petičními výbory v síti.

Jedním z konečných důležitých kroků v roce 2009 bylo přijetí prohlášení o poslání úřadu, ve kterém se uvádí:

Evropský veřejný ochránce práv usiluje o spravedlivé výsledky stížností proti orgánům Evropské unie, podporuje transparentnost a prosazuje administrativní kulturu služby. Jeho cílem je budovat důvěru prostřednictvím dialogu mezi občany a Evropskou unií, a podporovat nejvyšší standardy chování v orgánech Unie.

Těším se na spolupráci se svými zaměstnanci a na důsledné plnění těchto cílů v nadcházejících letech.

Štrasburk, dne 31. ledna 2010

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Výběr případů řešených v roce 2009

Níže je uvedeno několik příkladů šetření vedených veřejným ochráncem práv. Zahrnují hlavní kategorie stížností a všechny nejdůležitější případy řešené v roce 2009.

Institucionální a politické otázky

Veřejný ochránce práv kritizoval Komisi za to, že nepořídila náležitý zápis ze zasedání konaného v rámci antimonopolního šetření, přestože toto zasedání přímo souviselo s šetřením. Tato kritika následovala po stížnosti podané výrobcem mikroprocesorů, společností Intel (1935/2008/FOR).

Evropská investiční banka souhlasila s tím, že bude zlepšovat způsob dokládání posouzení dopadu na životní prostředí poté, co veřejný ochránce práv shledal nedostatky v jejích postupech. Jednalo se

o rozhodnutí banky o spolufinancování projektu vysokorychlostního železničního spojení mezi Madridem a francouzskou hranicí (244/2006/(BM)JMA).

Komise uznala, že by bylo bývalo lepší, kdyby nebyla dovolila dvěma vysoce postaveným úředníkům, kteří se zabývali antimonopolními případy, přijmout VIP vstupenky na ragbyový zápas od dodavatele sportovních oděvů. Jistá nevládní organizace tvrdila, že by to mohlo vést ke střetu zájmů (1341/2008/MHZ).

Nedostatek transparentnosti

→→→ Evropský úřad pro boj proti podvodům souhlasil s tím, že uvolní dlouhý seznam dokumentů po konzultaci soudních orgánů dotčených členských států. O tyto dokumenty požádaly dvě belgické společnosti (související případy 723/2005/OV a 790/2005/OV).

→→→ Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO) souhlasil s tím, že umožní přístup ke známám ze svých testů všem kandidátům, a ne pouze těm, kteří neuspěli. Toto rozhodnutí následovalo po stížnosti na skutečnost, že úspěšní kandidáti nemohli zjistit, jaké známky získali (2346/2007/JMA).

Spory v oblasti smluvních vztahů a problémy v případě nabídkových řízení

→→→ Komise souhlasila s tím, že přezkoumá, zda by mohla zpětně povolit zadávání zakázek subdodavatelům s ohledem na zrušení příkazu k navržení prostředků ve výši téměř 500 000 EUR. Veřejný ochránce práv Komisi vyzval, aby znovu zvážila svůj postoj, jelikož stěžovatel úspěšně dokončil tři dotčené projekty (2119/2007/ELB).

→→→ Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast se omluvila v případě týkajícím se odmítnutí žádosti o grant a uvedla, že učinila kroky na nápravu zjištěných problémů. Souhlasila také, že žádost znovu přezkoumá (1537/2008/(TJ)GG).

Stížnosti na porušení právních předpisů

→→→ Veřejný ochránce práv pochválil Komisi za podporu německého občana v případě týkajícím se práv cestujících v letecké dopravě. Komise aktivně sledovala případ stěžovatele a kontaktovala příslušné francouzské úřady, aby zajistila řádné uplatňování příslušných pravidel (2980/2008/GG).

→→→ Komise znovu zahájila řízení pro porušení právních předpisů, aby ověřila, zda byla skládka odpadu v Malagrottě nedaleko Říma uvedena do souladu s příslušnou směrnicí. Došlo k tomu na základě šetření veřejného ochránce práv (791/2005/(IP)FOR).

Otázky nábory pracovníků

→→→ Výkonná agentura pro konkurenceschopnost a inovace se omluvila a poskytla dodatečná vysvětlení neúspěšnému kandidátu, přičemž také ujistila, že stanoví opatření na zlepšení informovanosti svých úředníků o použitelných správních normách (1562/2008/BB).

→→→ Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum souhlasila s tím, že pozve stěžovatele k pohovoru, a potvrdila, že v budoucnu bude neúspěšným žadatelům poskytovat odpovídající informace o možných opravných prostředcích (2003/2008/TS).

Spravedlnost

→→→ Komise souhlasila s tím, že zruší příkaz k náhradě, jelikož uznala, že navrácením dané částky by se stěžovatelka dostala do velmi nejisté finanční

situace. Veřejný ochránce práv ocenil skutečnost, že Komise ukázala, že umí citlivě přistupovat ke složitým osobním situacím (1908/2007/JF).

Kolik bylo stížností a šetření?

V ROCE 2009 zaznamenal veřejný ochránce práv 3 098 stížností (ve srovnání s 3 406 stížnostmi v roce 2008) a zahájil 339 šetření (oproti 296 šetřením v roce 2008). Během tohoto roku uzavřel 318 šetření (355 šetření v roce 2008). Veřejný ochránce práv celkem zpracoval téměř 5 000 stížností a žádostí o informace.

Jaká opatření přijal veřejný ochránce práv?

V téměř 80 % zpracovaných případů (2 423) byl veřejný ochránce práv schopen pomoci stěžovateli tím, že zahájil šetření, předal případ příslušnému subjektu nebo stěžovateli poradil, na koho se obrátit.

POZNÁMKA V některých případech byl stěžovateli poskytnut více než jeden typ doporučení. Součet jednotlivých hodnot proto přesahuje 100.

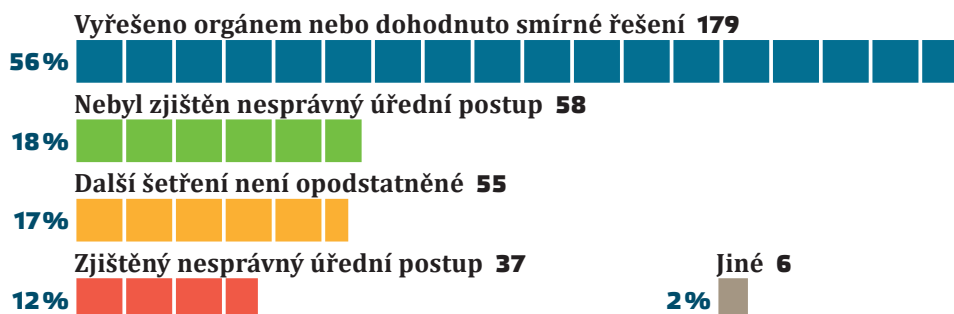
Co se týče postoupení a doporučení, bylo 53 % stěžovatelů odkázáno na člena Evropské sítě veřejných ochránců práv, tedy na národního či regionálního veřejného ochránce práv v členských státech, nebo na Petiční výbor Evropského parlamentu. Celkem 18 % stěžovatelů bylo odkázáno na Evropskou komisi a 45 % bylo vyzváno k tomu, aby se obrátili na jiné subjekty, například na síť SOLVIT, která řeší problémy způsobené nesprávným uplatňováním právních předpisů v oblasti vnitřního trhu veřejnými orgány.

Výsledky provedených šetření

Ve 179 případech uzavřených v roce 2009 bylo dosaženo pozitivního výsledku, kdy dotčený orgán přijal smírné řešení nebo záležitost vyřešil. Nesprávný úřední postup nebyl shledán v 58 případech. Ve 28 případech učinil veřejný ochránce práv další poznámky s cílem přispět ke zlepšení v budoucnosti. Nesprávný úřední postup byl shledán ve 37 případech: dva vedly k přijetí návrhu doporučení danou institucí, zatímco 35 případů bylo uzavřeno s kritickou připomínkou.

 = 10 případů

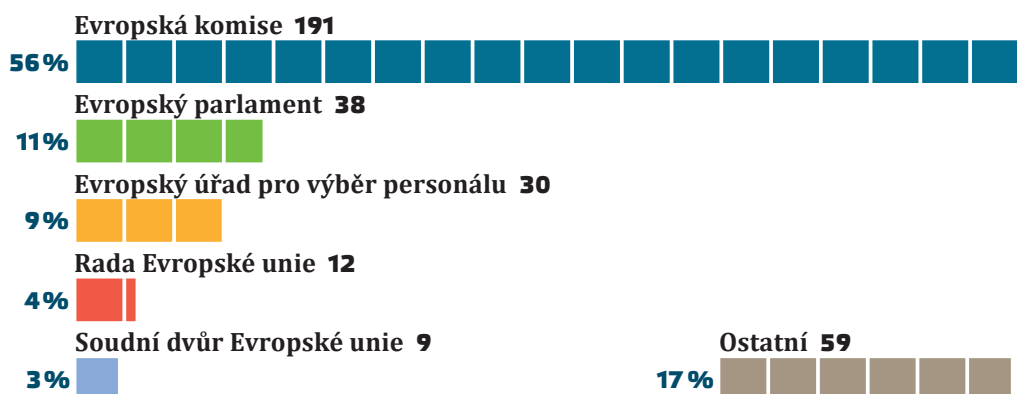
POZNÁMKA
V některých případech byla šetření uzavřena na základě dvou nebo více důvodů. Součet jednotlivých hodnot proto přesahuje 100.

Kterých institucí, orgánů nebo jiných subjektů se týkala provedená šetření?

Většina šetření zahájených v roce 2009 se týkala Evropské komise (56 %). Jelikož Komise je hlavním orgánem Evropské unie přijímajícím rozhodnutí, která mají přímý dopad na občany, je běžné, že se stává hlavním terčem stížností občanů. Je však důležité uvést, že zatímco absolutní počet zahájených šetření týkajících se Komise klesl v roce 2009 o čtyři, počet zahájených šetření týkajících se Parlamentu, EPSO, Rady a Soudního dvora Evropské unie stoupl (podle pořadí o deset, deset, dvě a šest). Pokud jde o Soudní dvůr, je třeba uvést, že veřejný ochránce práv může zahájit šetření jen s ohledem na jeho mimosoudní práci.

 = 10 případů

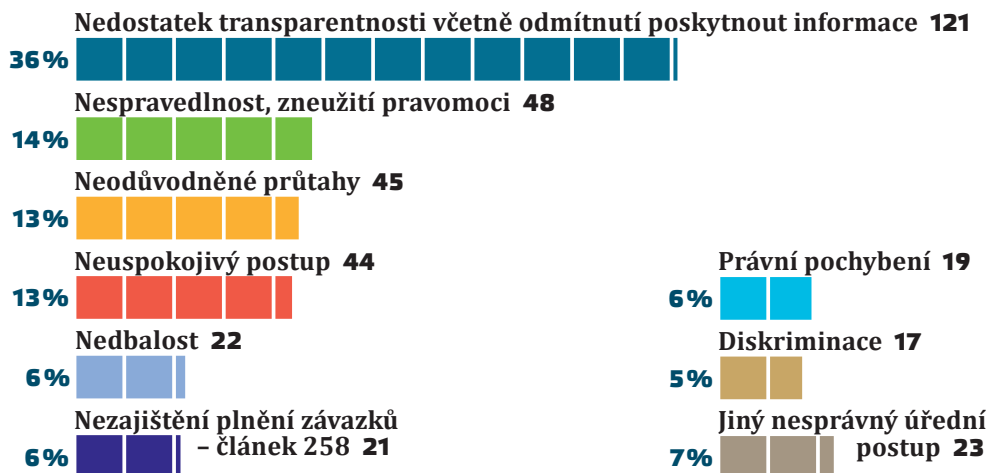

Jakého typu nesprávného úředního postupu se šetření týkala?

Nesprávný úřední postup nastane, pokud orgán nejedná v souladu s právními předpisy, nerespektuje zásady řádné správy nebo porušuje základní práva. Nejobvyklejším údajným nesprávným úředním postupem, který veřejný ochránce práv v roce 2009 řešil, byl nedostatek transparentnosti (v 36 % zahájených šetření).

 = 10 případů

POZNÁMKA
V některých případech bylo ve stejném šetření provedeno přezkoumání dvou nebo více typů údajně nesprávného úředního postupu. Součet jednotlivých hodnot proto přesahuje 100.

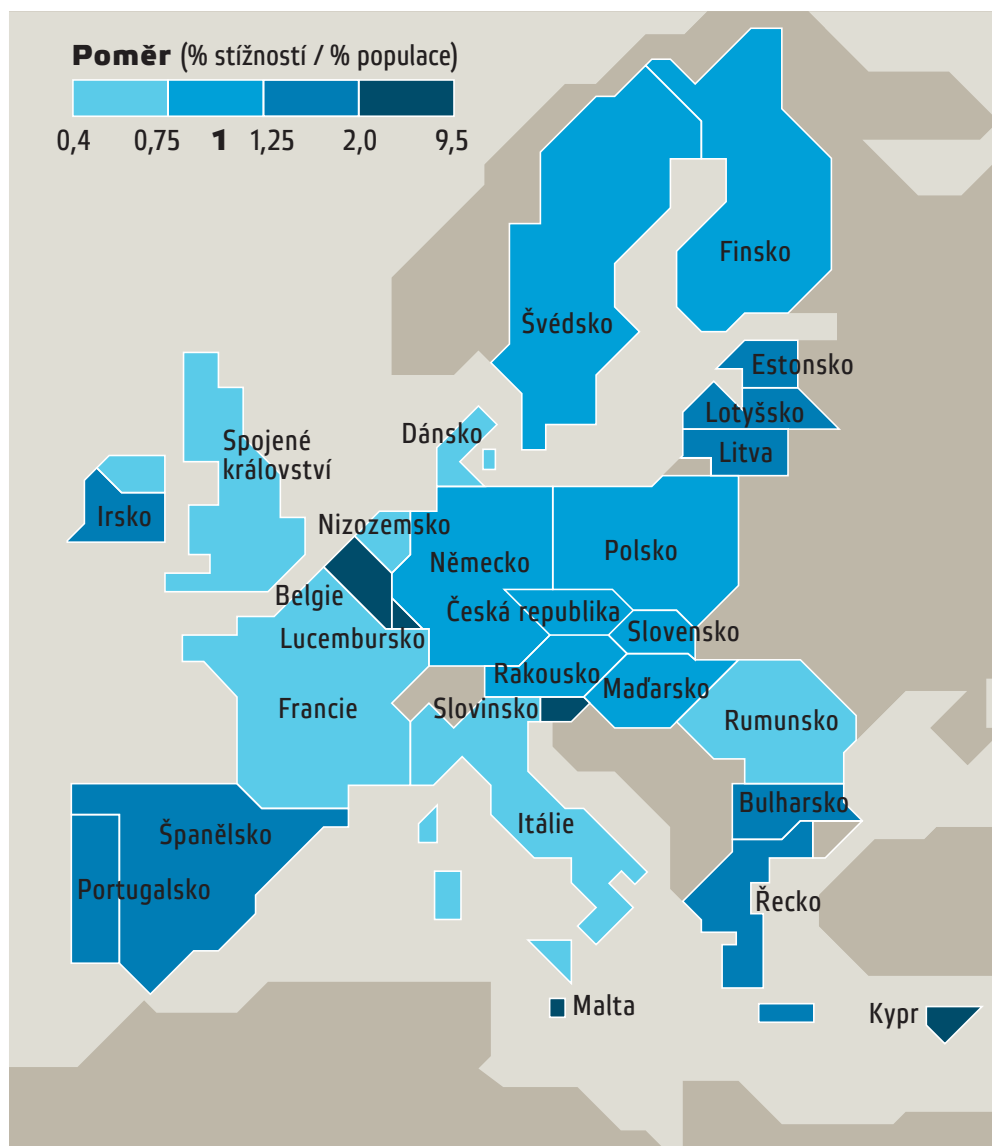

Od koho stížnosti pocházely?

POZNÁMKA Poměr stížností byl získán vydělením procentního podílu každého členského státu na celkovém počtu stížností jeho procentním podílem na celkovém počtu obyvatel EU. Hodnota vyšší než 1,0 ukazuje, že z příslušné země pochází více stížností veřejnému ochránci práv, než by se dalo očekávat vzhledem k počtu jejích obyvatel.

Země	Případy
Německo	413
Španělsko	389
Polsko	235
Francie	235
Belgie	207
Itálie	183
Spojené království	176
Portugalsko	102
Řecko	91
Rumunsko	81
Bulharsko	77
Rakousko	62
Česká republika	59
Nizozemsko	59
Maďarsko	55
Finsko	42
Švédsko	42
Irsko	40
Litva	30
Lucembursko	29
Slovinsko	29
Slovensko	27
Malta	25
Kypr	24
Dánsko	23
Lotyšsko	20
Estonsko	17
Jiná	157
Neznámá	169

Níže uvedená tabulka ukazuje pravděpodobnost toho, že si osoby z jednotlivých členských států budou stěžovat u evropského veřejného ochránce práv. Je založena na počtu stížností z každého členského státu ve vztahu k počtu jeho obyvatel. Uveden je i absolutní počet stížností na členský stát.

Evropský veřejný ochránce práv

1 Avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
67001 Strasbourg Cedex
FRANCIE
Tel. +33 3 88 17 23 13
Fax +33 3 88 17 90 62

→→→ <http://www.ombudsman.europa.eu>

© Evropská unie, 2010

Rožmnožování pro vzdělávací a nekomerční účely je povoleno, je-li uveden zdroj.

Pierre Roesch typo-graphisme, Strasbourg

Printed in Luxembourg

Vytištěno na CyclusPrint, jemném tiskařském papíru vyrobeném výhradně z recyklovaných vláken.

QK-AD-10-001-CS-D • ISSN 1831-3531

Úřad pro publikace